

## Felhívás

### 2021-2022. évi jártasság vizsgálati program:

#### kőzet és adalékanyag, valamint helyszíni vizsgálatok területén

##### Célkitűzés, fő feladatok:

A VIA-S Kft. Jártassági Iroda (továbbiakban: JI) meghirdet az építőipar területén laboratóriumi vizsgálatokat végző személyek, szervezetek, vállalkozások – továbbiakban: laboratórium – számára a kőzet és adalékanyag, valamint helyszíni vizsgálatok témakörben a 2021-2022. évi jártasság vizsgálati programot, a jártasság igazolása érdekében.

A jártasság vizsgálati programot a JI az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány szerint szervezi, rendezi és értékeli.

##### **a) A jártassági vizsgálatot szolgáltató neve, címe:**

VIA-S Kft. Jártassági Iroda

Székhely: H-1221 Budapest, Leányka utca 5.

Iroda és levelezés: H-2030 Érd, Bikszádi utca 6.

Telefon: +36 1 248 1931

Fax: +36 1 248 1932

e-mail: [jartassagi.iroda@via-s.hu](mailto:jartassagi.iroda@via-s.hu); [via-s@via-s.hu](mailto:via-s@via-s.hu)

Honlap: [www.via-s.hu](http://www.via-s.hu)

**A VIA-S Kft. Jártassági Iroda a NAH által NAH-8-0006/2019 számon akkreditált jártassági vizsgálatot szervező szervezet.**

##### **b) Jártassági rendszert koordináló személyek:**

név, beosztás: **Bors Tibor** - Jártassági Iroda vezető

telefon: +36 30 515 2512

e-mail: [jartassagi.iroda@via-s.hu](mailto:jartassagi.iroda@via-s.hu)

**Horváth Viktória** - koordinátor

+36 20 220 3073

[horvath.viktoria@via-s.hu](mailto:horvath.viktoria@via-s.hu)

##### **c) A jártassági vizsgálati programban való részvétel feltételei**

A jártassági vizsgálati programban valamennyi jelentkező laboratórium részt vehet, ha:

- rendelkezik a meghirdetett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges személyi feltételekkel,
- rendelkezik a meghirdetett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges és a szabvány előírásban leírt tárgyi feltételekkel,
- biztosítja a szabványban előírt környezeti feltételeket,
- a jelentkező laboratórium mérése visszavezethető (a vizsgálatához használt eszközök kalibráltak és a mérési bizonytalanság ismert).

A fenti feltételek teljesülését a laboratórium képviselője a jelentkezési lap aláírásával igazolja.

##### **d) Minimális részvételi létszám:**

Jártassági vizsgálati kör (JV) indításához szükséges minimális létszám 7 résztvevő laboratórium, valamint laboratóriumok közötti összehasonlító (ILC) vizsgálat esetén 3 résztvevő laboratórium, amelytől a JI csak kivételesen indokolt esetben tér el.

Amennyiben egy vizsgálatot 3-nál kevesebb laboratórium rendel meg azt a JI törölheti.

**e) A jártasság vizsgálati program során felmerülő főbb hibaforrások:**

A nagymintákból képzett kisminták közül a JI véletlenszerű kijelöléssel kiválaszt 5-10 db kismintát, amelyeket a minták azonosságát (homogenitását) ellenőrző laboratórium(ok)nak vizsgálatra átad. A résztvevő laboratóriumok oldaláról felmerülő főbb hibaforrások elkerülése végett a jártassági vizsgálati mintákkal együtt átadásra kerül egy útmutató, amelyet a résztvevő laboratóriumoknak maradéktalanul be kell tartani.

**f) A résztvevők egymástól való függetlensége, az eredmények meghamisításának megakadályozása. A jártasság vizsgálati programban való részvétel etikai szabályai**

A jelentkezési lap és a szerződés aláírásával a résztvevő laboratóriumok felelősséget vállalnak a vizsgálatok elvégzésének és a vizsgálati eredmények tisztaságáért.

A laboratóriumok a vizsgálati eredményeiket a JI által rendelkezésükre bocsátott eredménybekérő táblázatban adják meg a vizsgálati jegyzőkönyvek elektronikus beküldésével együtt.

A táblázatok értékelésbe történő bevonásának feltétele annak hiánytalan kitöltése, a mérési és számított értékek a szabványban megadott módon történő közlése. A hiányos vagy nem megfelelően kitöltött táblázatok visszaküldésre kerülnek még az értékelés előtt.

A részvétel etikai szabályai:

- A mérést a résztvevő laboratórium saját eszközeivel, saját személyzetével hajtja végre a JI által előírt időpontban,
- A résztvevő laboratórium a mérést a kiírt módszerrel és ismétlési számmal végzi el,
- Az eredményeit nem közli és nem egyezteti további résztvevő laboratóriummal/laboratóriumokkal sem írásban, sem szóban.

**g) A jártasság vizsgálati program bemutatása**

**A programban szereplő vizsgálatok részletes leírását (vizsgálandó paraméterek és a díjtételek) jelen felhívás 1. számú melléklete tartalmazza, amely elérhető a JI honlapján a jelentkezési lappal együtt.**

A jelentkezési lapon dőlt betűvel szerepelnek azok a vizsgálatok, amelyek a még akkreditálandó (a JI akkreditálással nem rendelkezik) területekhez tartoznak.

**h) A jártasság vizsgálati program ütemterve:**

- A jelentkezési felhívás kiküldése (közzététele a [www.via-s.hu](http://www.via-s.hu) honlapon):  
**2021. július 1.**
- A jelentkezés határideje és módja:  
**2021. augusztus 31.,** a jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével.
- A szerződések aláírásának és érvénybe lépésének határideje:  
**2021. szeptember 13.**

A szerződés aláírásával a jelentkező tudomásul veszi, hogy a VIA-S Kft. jogosult a részvételi díj 50%-ának kiszámlázására. A számla ellenértékének kiegyenlítése a jártasság vizsgálati minták átvételének/jártassági vizsgálaton való részvételnek feltétele.

**Közet és adalékanyag vizsgálatok területe:**

- A jártasság vizsgálati minták elszállítása, átvétele, kiküldése:  
**2021. november 8-tól,** előzetes egyeztetés után.
- A vizsgálati eredmények megküldési határideje a JI által megküldött táblázatban a vizsgálati eredményeket tartalmazó mérési feljegyzésekkel együtt (mérési lap, vizsgálati jegyzőkönyv) elektronikus úton:  
**2022. február 28.**

Amennyiben a vizsgálati eredmények (eredménybekérő táblázat) és a jegyzőkönyvek **2022. február 28-ig** nem érkeznek be, a laboratórium kimarad az értékelésből.

### **Helyszíni vizsgálatok területén:**

A helyszíni vizsgálatok **2022. március és április** hónapokban kerülnek megrendezésre a VIA-S Kft. telephelyén, valamint lehetőség lesz a TLI Zrt. polgári és pápai telephelyein is a részvételre. Az egyes méréseknél külső helyszínen történő mérés is lehetséges, amelyről a laboratóriumot előzetesen tájékoztatjuk.

A helyszíni vizsgálatokat csak csapadékmentes időben lehet megkezdeni, amennyiben a vizsgálatok közben csapadékosá válik az időjárás a vizsgálatokat be kell fejezni és pótalkalma(ka)t kell kijelölni. Amennyiben a vizsgálatot - jelen esetben adott műszaki előírás szerinti körmérés akár 1 fajta nagymintáján elvégzett vizsgálat - legalább 3 laboratórium elvégezte, akkor nekik az adott műszaki előírás szerinti nagymintán/nagymintákon ismétlésre nincs szükségük.

A gyakorlati mérés bemutatása közben a vizsgáló személynek a műszaki előírásnak és a kiadott utasításnak megfelelő számú vizsgálatot kell elvégeznie és a laboratórium saját mérési lapját kitöltenie és a szükséges számításokat elvégeznie. A kitöltés után a mérési lapot fényképezésre át kell adnia a JI munkatársának.

**Amennyiben ezt a vizsgáló személy elmulasztja a laboratórium által a későbbiekben beküldött eredmény automatikusan kieső eredménynek minősül. A laboratóriumnak a helyszíni mérések eredményeit a *helyszini\_eredmenyek-2022.xls* táblázatban – a mérésekről kiállított mérési feljegyzésekkel együtt – 1 héten belül el kell küldenie a Jártassági Irodának e-mail üzenetben.**

*A szerződés aláírásával a jártasság vizsgálati programra jelentkező tudomásul veszi, hogy a laboratórium által beküldött eredmények fogadásával – azaz amennyiben a laboratórium helyszíni vizsgálatokon nem vesz részt ez a dátum legkésőbb 2022. február 28. – a VIA-S Kft. jogosult a részvételi díj második 50%-ának kiszámlázására. A számla ellenértékének kiegyenlítése a vizsgálati eredmények feldolgozásának feltétele.*

- Jártassági Jelentés kiadásának határideje:

**2022. május 16.**

A Jártassági Jelentésben szereplő kód feloldását (mely a laboratóriumot azonosítja) a külön értesítésben kapja meg a laboratórium.

### **i) Egységes eredményközlő űrlap:**

A JI biztosítja a résztvevő laboratóriumok számára az egységes eredményközlést, úgy, hogy minden résztvevő laboratórium számára elektronikusan rendelkezésre bocsátja, valamint a [www.via-s.hu](http://www.via-s.hu) honlapon is elérhetővé teszi az *Eredményközlő táblázat*ot.

### **j) A kijelölt érték eredete, metrológiai nyomon-követhetősége, mérési bizonytalansága:**

A vizsgálatok során direkt célérték nem állapítható meg, így a résztvevő laboratóriumok egyedi értékéből kapott átlag érték a feltételezett célérték.

A vizsgálatok kijelölt értékét JV esetén a 3. számú Eljárási utasításban részletezett módszerrel a Grubbs teszt (szélsőérték keresés) elvégzése után „bennmaradó” vizsgálati eredmények középértékeként becsüljük, ILC esetén a laboratóriumok által közölt eredmények középértékeként becsüljük.

Az ISO 13528 7.2. szerint a célérték mérési bizonytalanságának meghatározását az alábbi képlet alkalmazásával értékeljük.

$$u(x_{pt}) = \sqrt{u_{char}^2 + u_{hom}^2 + u_{trans}^2 + u_{stab}^2}$$

ahol:  $u_{char}$ : a JV-ot jellemző mérési bizonytalanság,

$u_{hom}$ : minta inhomogenitásából keletkező mérési bizonytalanság,

$u_{trans}$ : minta szállításából keletkező mérési bizonytalanság,

$u_{stab}$ : minta időbeli változásából (stabilitásából) keletkező mérési bizonytalanság.

Homogenitás mérési bizonytalansága ( $u_{\text{hom}}$ ): az egyes paraméterek ismételhetségi szórásának átlagaként kerül meghatározásra.

Homogenitás vizsgálattal nem jellemzett vizsgálati paraméterek esetén a vizsgált paraméterek JV szórása és a homogenitás szórás százalékos arányából becsüljük a homogenitás mérési bizonytalanságát. A mérési bizonytalanság a jelentés egy mellékletében feltüntetésre kerül.

#### **k) A résztvevők teljesítményének értékelésére szolgáló kritériumok:**

A résztvevők teljesítményének statisztikai osztályzata az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány B mellékletének B.4.1. szakaszának c/1 pontja szerint kerül meghatározásra (z tényező).

A laboratórium működésének értékelését a Nemzeti Akkreditáló Hatóság akkor tartja megfelelőnek (elfogadhatónak), ha a laboratórium eredményei a jártassági vizsgálaton a következő feltételeknek megfelel: – egyetlen mérendő mennyiségnél sem fordul elő nem kielégítő eredmény ( $3 < |z|$ ),

- a bizonytalan (megkérdőjelezhető) eredmények száma 20%-nál kevesebb ( $2 < |z| < 3$ , 20%-nál kevesebb esetben fordul elő).

#### **l) A résztvevő laboratóriumoknak visszaküldendő adatok és információk:**

A JI jelen felhívást, valamint a jártassági vizsgálati programra történő jelentkezéshez szükséges fájlt e-mail üzenetben, valamint honlapján is közzéteszi.

A JI a résztvevő laboratóriumok által visszaküldött eredmények értékelését követően az alábbi dokumentumokat adja ki:

##### **I. Jártassági jelentés:**

A jártasság vizsgálati program lezárásaként kerül kiadásra. A JI ebben a dokumentumban foglalja össze a jártasság vizsgálati programra vonatkozó valamennyi információt az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány követelményeinek megfelelően. A jelentés szerves részét képezi a minták homogenitására vonatkozó információk, a vizsgálati szabványonként/eljárasonként a laboratóriumok összesített értékelése, valamint ahol értelmezhető a grafikus értékelés és megjelenítés.

A jártassági jelentés része továbbá az egyes résztvevő laboratóriumok egyedi eredményeinek közzétevése. (A JI listába szedi a laboratórium által beküldött vizsgálati szabványonként és/vagy vizsgálati eljárasonkénti egyedi eredményeihez tartozó „z” értékeket.)

##### **II. Részvételi igazolás:**

A részvételi igazolás az egyes résztvevő laboratóriumok egyedi eredményeinek közzétevése. (A JI listába szedi a laboratórium által beküldött vizsgálati szabványonként és/vagy vizsgálati eljárasonkénti egyedi eredményeihez tartozó „z” értékeket.)

A részvételi igazolás érvényességi ideje a JI által meghatározott vizsgálati program (3 éves ciklusok, azonban adott szabvány(ok) szerinti jártasság vizsgálat kiírása bármikor kérelmezhető) szerinti következő adott témakörben meghirdetésre kerülő program jártassági jelentésének kiadási dátumához igazodik.

Az igazolás magyar, illetve igény szerint angol nyelven készül.

#### **m) Vizsgálati eredmények és levont következtetések nyilvánossága:**

A JI a Jártassági Jelentést letölthető formátumban a honlapján közzéteszi, amelyben a laboratóriumok neve nem, csak kódszámuk szerepel az értékelő táblázatokban. A Jártassági Jelentésben szereplő kód feloldását – amely a laboratóriumot azonosítja – minden résztvevő laboratórium egyedileg, külön értesítésben kap meg. A kódszámok alapján a laboratórium csak a saját eredményeit tudja azonosítani.

#### **n) Elveszett vagy sérült vizsgálati tételek cseréje, pótlása:**

A JI a vizsgálati tételekből a jelentkezők számához képest közel 15%-kal több mintát készít az esetlegesen elveszett vagy sérült tételek pótlása érdekében, illetve a későbbi jelentkezők jártasságának

ellenőrzése, értékelése céljából. A résztvevő laboratórium a szállítás közben sérült vagy eltört, azaz használhatatlanná vált vagy a szemrevételezés után kifogástolt (pl.: nem ítéltető homogénnek, méretprobléma, mennyiségi probléma) minta helyett pótmintát igényelhet, amelyet ebből a többletből elégít ki a JI, ha erre van lehetősége.

#### **o) Kapcsolattartás a laboratóriumokkal**

A JI a résztvevő laboratóriumokat e-mail üzenetben értesíti a mintakiosztással kapcsolatos információkról, a helyszíni vizsgálatok lehetséges időpontjáról és helyszínéről, valamint a vizsgálatok elvégzésével kapcsolatos kiegészítő információkról és a beküldött eredmények kiértékelésével kapcsolatos információkról. Illetve az előbb felsorolt információkat honlapján a Hírek menüpont alatt is közzéteszi. Egyéb ügyekben az elérhetőségeknél/koordináló személyeknél feltüntetett telefonszámokon állunk a laboratóriumok rendelkezésére munkanapokon 8 és 16 óra között.

#### **A felhívás mellékletei:**

Jelentkezési lap: Jártassági vizsgálat során meghirdetett szabványok és árak

*A jelentkezési lapon dőlt betűvel szerepelnek azok a vizsgálatok, amelyek a még akkreditálandó (a JI akkreditálással nem rendelkezik) területekhez tartoznak.*

**Érd, 2021. július 1.**

Bors Tibor s.k.  
VIA-S Kft. Jártassági Iroda  
Irodavezető

Horváth Viktória  
VIA-S Kft. Jártassági Iroda  
koordinátor